

sikkert kunne bekræfte, hvad jeg her har sagt. Nu er altsaa Spørgsmaalet, hvad der kan gøres i den Henseende, om det er muligt for Statsmagten at gøre noget for at hjælpe til at forsyne det mindre Landbrug med gode Husdyr. Spørgsmaalet er taget alvorligt indenfor Husmændenes egen Kreds, og her er det, saa vidt jeg ved, de jyske Husmænd, der er gaaede i Spidsen, idet man i de sidste Aar er kommet ind paa at gennemføre en Staldbedømmelse for det mindre Landbrug i Jylland. Denne Staldbedømmelse bestaar i, at man nedsetter et Tremandsudvalg, som berejser den Kreds, det nu har med at gøre, 3 Gange om Aaret, i Februar, Juli og Oktober. De rejser hen og ser paa Forholdene i de forskellige Besætninger, ser dels, hvorledes Besætningen er, dels hvorledes Stalden er indrettet. Man giver ikke mindre end 8 Karakterer for det, man skal bedømme, deraf de 3 Hovedkarakterer. Den første Hovedkarakter er en Karakter for Koens Ydelse, den anden for Koens Afstamning og den tredje for Dyrets Bygning. Dernæst har man 5 Underkarakterer: for Dyrenes Foderstand, for deres Renholdelse, for Staldens Renholdelse, for Luft og Lys i Stalden og for Staldens Indretning. Der kan i alt tildeles 120 Points. De jyske Husmænd har altsaa taget denne Sag op. Derimod har Øernes Husmænd vist ikke taget den op endnu, i alt Fald er det ikke mig bekendt. Det er jo en Ære for de jyske Husmænd, at de her er de fremmeligste. Jyderne er jo i det hele et fremmeligt Folkfærd, og navnlig har de et udmærket Greb paa at udnytte de Bevillinger, som gives til Landbrugets Fremme i den ene eller den anden Retning. Deri tror jeg godt, man kan sige, at Jyderne er foran Øboerne, og det har ogsaa vist sig paa dette vigtige Omraade. Jeg siger det ikke som en Bebrejdelse mod Jyderne, tværtimod, det tjener dem til Ære, at de følger med og søger at udnytte de Chancer, Lovgivningsmagten byder.

Det vil erindres, at der paa Husdyrloven af 1912 under § 1. C. 13. er nævnt, at der skal bevilges en Sum paa 25,000 Kr. til Fremme af andre Formaal vedrørende Husdyrbruget, og blandt disse andre Formaal er der nævnt Staldbedømmelse, hvortil der kan anvendes 5,000 Kr. efter Landbrugsministeriets Skøn. Nu vil jeg gerne spørge den højtærede Minister, i hvilken Udstrækning disse Penge er anvendte, og til hvem de er ydede. Saa vidt mig bekendt er de anvendte i Jylland, og Jyderne skal have faaet Halvdelen af denne Sum, det vil sige 2,500 Kr.

Der er en anden Ting, jeg samtidig hermed gerne vilde henlede Opmærksomheden paa. Ved andre af de store Landbrugsbevillinger fra Statens Side yder man en Godtgørelse til de Folk, der skal føre disse Landbrugsbevillinger ud i Livet, i alt en Sum af 30,000 Kr. De Mænd, som er Formænd for Hingste- og Tyreskuekommissionerne, de, som er Dommere ved Statskuekommissionerne, og de, som paa Landboforeningernes Vegne er tilsynsførende ved Dyrskuerne, faar disse 30,000 Kr. som Dagpenge og Befordringsudgifter. Jeg siger intet dertil, det kan være rimeligt nok, at de Folk, der skal ofre deres Tid og Arbejde, faar en rimelig og passende Erstatning derfor. Men jeg vil spørge, om de Mænd, som nu skal paatage sig dette ikke ganske ringe Arbejde at deltage i Staldbedømmelsen, og som skal rejse rundt 3 Gange aarlig for at se Staldene og Besætningerne, ikke faar en tilsvarende Godtgørelse. Jeg ved ikke, om de faar det, jeg spørger kun den højtærede Landbrugsminister derom. Hvis det viser sig, at der ikke ydes dem noget som helst Vederlag, synes jeg, der var Grund til, at de i Lighed med de andre, jeg har nævnt, ogsaa af Staten fik et Vederlag for det jo ikke ubetydelige Arbejde, der herigenem paalægges dem. Dertil kunde maaske føjes, at de Mænd, der foretager denne Staldbedømmelse, er jo mindre velstillede Folk, det er Husmændene selv, det er Folk, for hvem Spild af en Dags Arbejde betyder ikke saa ganske lidt, medens de, der bedømmer vore Hingste og Tyre og andre vælige Dyr, i Regelen er velstillede, i alt Fald langt bedre stillede Folk. Det var muligt, at man, hvis den her omtalte Staldbedømmelse blev almindelig ud over det ganske Land, herigenem vilde være i Stand til at ophjælpe Husdyrbruget indenfor det mindre Landbrug.

Ved det Sendemandsmøde, jeg før talte om, blev der blandt andet gjort gældende, at Husmændene nu i mange Tilfælde er nødsagede til at forsyne sig med Husdyr paa Markeder og ved Auktioner. Det er ikke alene i Jylland, at der er blevet klaget herover, men jeg har ogsaa set, at det er blevet fremført fra Bornholm, hvor Husmændene beklager sig over, at de maa købe f. Eks. deres Tillægsgrise ved Auktioner. Det er Tillægsdyr, som bliver ført over til Bornholm af Kommissionærer, særlig fra Fyn, og det viser sig, at det mange Gange er meget daarlige Dyr, de paa den Maade faar; og faar de fat i daarlige Tillægsdyr, er det egentlig ikke